

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie M.P. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 16 lipca 2025 r.

na skutek

wniosek obrońców skazanych K.M. i A.H.

o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego P.K. od orzekania

w sprawie wniosków o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego A.D.

na podstawie art. 42 § 4 zdanie pierwsze k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k.

postanowił:

wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego P.K. od orzekania w przedmiocie wniosków obrońców K.N., A.H. i K.M. o wyłączenie od rozpoznania sprawy o sygn. akt I KK 399/24 sędziego Sądu Najwyższego A.D.

UZASADNIENIE

W dniach 17 i 23 czerwca 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynęły wnioski obrońców skazanych K.M. i A.H. o wyłączenie sędziego P.K. od orzekania w przedmiocie wniosków obrońców K.N., A.H. i K.M. o wyłączenie od rozpoznania sprawy I KK 399/24 sędziego Sądu Najwyższego A.D., z uwagi na wątpliwości w zakresie jego powołania oraz fakt, iż rozpoznanie wskazanego wniosku przez tego

sędziego naruszałoby zakaz *nemo iudex in causa sua*. W uzasadnieniu wniosków wskazano, że przedmiotem zarzutu podniesionego w kasacji (wniosek adw. A. Ł.) jest zarzut „*niewłaściwego obsadzenia Sądu Apelacyjnego, wobec czego od orzekania w przedmiotowej sprawie winien zostać wyłączony sędzia, co do którego zachodzą wątpliwości w zakresie jego powołania*” oraz okoliczność (adw. P. K.), że do rozpoznania wniosku obrońcy o wyłączenie SSN A. D. został wyznaczony SSN P. K., którego dotyczą te same okoliczności faktyczne i prawne, które były podstawą wniosku o wyłączenie SSN A. D.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wnioski o wyłączenie są oczywiście zasadne.

Przepis art. 41 k.p.k. ustanawiający instytucję *iudex suspectus* przewiduje możliwość wyłączenia sędziego, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Przy czym pojęcie „sprawy”, o jakim mowa w art. 40 i 41 § 1 k.p.k., odnosi się zarówno do sprawy głównej, rozumianej jako orzekanie w głównym przedmiocie procesu, jak również postępowania w przedmiocie wyłączenia sędziego, albowiem w tym postępowaniu kształtuje się skład sądu w postępowaniu głównym (zob. np. uchwała SN z dnia 13 czerwca 2023 r., sygn. akt I KZP 22/22).

Odwołując się do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w postanowieniu z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21, trzeba przypomnieć, że wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. winno nastąpić nie tylko w sytuacji gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, iż mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, ale również wówczas gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i uznania, że taki skład orzekający nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą. Taka właśnie sytuacja miała miejsce w tej sprawie.

Bez wątpienia okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sądu Najwyższego przez P. K. w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową

Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. w odniesieniu do sędziów Sądu Najwyższego skutkują każdorazowo uznaniem Sądu z ich udziałem za nienależycie obsadzony (por. uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20). Z tego względu wielokrotnie już Sąd Najwyższy wskazywał na potrzebę wyłączenia P. K. od rozpoznania spraw z uwagi na brak co do jego osoby przymiotu niezawisłości i bezstronności (m.in. postanowienia SN: z dnia 2 lipca 2025 r., III KK 304/25; z dnia 21 maja 2025 r., II KK 252/24; z dnia 19 lutego 2025 r., II KK 191/23; z dnia 29 stycznia 2025 r., III KK 286/23). Sąd Najwyższy w niniejszym składzie ten pogląd aprobuje.

Rację ma też obrońca K.M. co do tego, że rozpoznanie przedmiotowego wniosku przez P. K. doprowadziłoby do sytuacji objętej zakazem *nemo iudex in causa sua*. Przypomnieć należy, że zarówno P. K. jak i A. D., której wyłączenia także domagają się obrońcy trzech skazanych, zostali powołani do pełnienia urzędu w wadliwej i niezgodnej z Konstytucją procedurze, a więc pozostają w tej samej sytuacji faktycznej oraz prawnej.

Mając powyższe na uwadze koniecznym stało się podjęcie decyzji o wyłączeniu sędziego Sądu Najwyższego P. K. od rozpoznania sprawy wywołanej wnioskami obrońców K.N., A.H. i K.M. o wyłączenie od rozpoznania ich sprawy (sygn. akt I KK 399/24) sędziego A.D.

Sprawa ta nie może trafić do żadnego z sędziów powołanych do Sądu Najwyższego w wadliwej procedurze.

[WB]

[a.ł]